

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Politidirektoratet
Kriminalomsorgsdirektoratet
Riksadvokaten

Nr.
G-03/2015

Vår ref
15/2834

Dato
20.08.2015

Retningslinjer for dekning av utgifter til transport av tiltalte/innsatte. Ansvarsfordeling mellom politi og kriminalomsorg

Dette rundskrivet erstatter Rundskriv G-05/2013, og gir retningslinjer om transport av tiltalte, varetektsinnsatte og domsinnsatte samt hvem i straffesakskjeden som skal dekke transportkostnadene. Rundskrivet omhandler transport innad i Norge, til Norge fra utlandet og fra Norge til utlandet.

Med transportkostnader menes her kostnader direkte knyttet til transport (f.eks. flybilletter og overnatting) eller andre eventuelle merkostnader knyttet til oppdraget (f.eks. overtid og kostpenger) som påløper dersom oppdraget går ut over normal arbeidstid. Kostnader ved bruk av egen tjenestebil i politiet eller kriminalomsorgen regnes ikke som merutgifter, ei heller lønnsutgifter innenfor normal arbeidstid for de to virksomhetene. Fangetransport er en prioritert oppgave både for politiet og kriminalomsorgen og er en del av ordinær tjenestevirksomhet.

Det skilles i hovedsak mellom varetektsinnsatte og domsinnsatte. Som en hovedregel har politiet ansvaret for varetektsinnsatte, mens ansvaret for domsinnsatte ligger til kriminalomsorgen.

Som hovedprinsipp i retningslinjene gjelder at det er den virksomheten som utfører oppdraget, som også dekker kostnadene. Hensikten med et slikt prinsipp er å unngå kompliserende administrative løsninger mellom politiet og kriminalomsorgen for å fordele kostnader ved transport. Rundskrivet omfatter også konsekvenser av at kriminalomsorgen har overtatt ansvaret for soningsinnkalling i 2010.

For øvrig vises det til Alminnelig tjenesteinstruks for politiet (politiinstruks, 22.06.1990) § 11-1 hvor det fremgår at politiet etter anmodning skal bistå kriminalomsorgen med transport av domsinnsatte når sikkerhetsmessige hensyn gjør det påkrevet eller når det er i politiets interesse. Politiet har også anledning til å anmode kriminalomsorgen om bistand dersom situasjonen skulle tilsi det. I hovedsak vil dette gjelde bistand av bemanningsmessige hensyn.

1. VARETEKTSINNSATTE

1.1 Innsettelse i varetektsfengsel

- Kriminalomsorgen skal stille fengselsplass til disposisjon uten unødig opphold og senest innen 48 timer etter at fengslingskjennelse er avsagt. Kriminalomsorgen og politiet plikter sammen å sørge for at overføring fra politiarrest til fengsel finner sted. Transportutgifter fra politiarrest til fengsel dekkes av politiet. Kriminalomsorgen skal så langt det er mulig skaffe egnet fengselsplass i nærområdet til politiet.

1.2 Overføring av varetektsinnsatte til annet fengsel eller politiarrest

- Overføring av fengselsfaglige hensyn:

Slik overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå i medhold av straffegjennomføringsloven § 14. Det skal alltid innhentes forhåndsuttalelse og samtykke fra politi/påtalemyndighet. Transport utføres av fengslets tilsatte, og kriminalomsorgen dekker utgiftene.

- Overføring av varetektsinnsatte til annet fengsel av etterforskningsmessige grunner:

Politiet har ansvar for transport av varetektsinnsatte etter reglene i politiinstruksen. Utgifter til transport dekkes av politiet.

- Overføring fra fengsel til politiarrest i forbindelse med hovedforhandling:

Slik overføring besluttes av leder av fengsel eller direktør på regionalt nivå etter anmodning fra politi/påtalemyndighet. Transporten utføres av politiet, og transportutgifter dekkes av politiet.

- Varetektsinnsatte søker etter eget ønske om overføring til annet fengsel:

En slik overføring besluttes av leder av fengsel, etter samtykke fra politi eller påtalemyndighet. Politiet har ansvar for transport av den varetektsinnsatte etter reglene i politiinstruksen. I slike tilfeller dekker kriminalomsorgen utgiftene til transport.

2. DOMFELTE OG DOMSINNSATTE

2.1 Innkalling til straffegjennomføring

Kriminalomsorgen har fra 1. april 2010 overtatt ansvaret for innkalling til soning.

- Hovedregel er at den domfelte selv sørger for å møte til straffegjennomføring, og den domfelte dekker selv transportutgifter. Er den domfelte ubemidlet, plikter kriminalomsorgen å dekke utgifter til billigste transportmåte til fengselet. Det samme prinsipp gjelder ved iverksettelse av alternative straffereaksjoner ved friomsorgskontorene.

Dersom den domfelte ikke møter opp til straffegjennomføring, kan domfelte bli etterlyst. Det vil da være politiets oppgave å pågripe og transportere vedkommende til fengsel. Politiet dekker transportutgiftene.

2.2 Transport av domfelte mellom ulike straffegjennomføringsformer

Slik transport utføres normalt av tilsatte i fengselet, og kriminalomsorgen dekker transportutgiftene. Unntaksvis kan politiet bistå kriminalomsorgen med transport, men utgifter dekkes av kriminalomsorgen.

2.3 Fremstilling av domsinnsatt

I straffegjennomføringsloven § 34, jf. forskriften § 3-32 og retningslinjene til loven, skiller det mellom ulike typer fremstilling:

- Fremstilling utenfor fengsel for helsemessig undersøkelse eller for å få ordnet personlige eller sosiale forhold. Transporten skal normalt utføres av fengselets tilsatte, og kriminalomsorgen dekker transportutgiftene.
- Fremstilling etter anmodning fra politi eller påtalemyndighet, for eksempel den innsatte skal fremstilles for retten i en straffesak. Hovedregel er at politiet gjennomfører transport, og politiet dekker transportutgiftene. Unntaksvis kan politiet anmode kriminalomsorgen om bistand, men transportutgifter dekkes av politiet.

2.4 Domfelte rømmer eller uteblir fra permisjon

Rømning eller annen unnvikelse fra straffegjennomføring er en straffbar handling, jf. straffegjennomføringsloven § 40, 7. ledd. Dersom domfelte rømmer eller uteblir etter permisjon, har politiet transportansvar til nærmeste egnet fengsel, og politiet dekker transportutgiftene. Eventuell videretransport til annet fengsel dekkes av kriminalomsorgen.

3. OVERFØRING AV DOMSINNSATT FRA UTLANDET TIL NORGE

Den domsinnsatte gjennomfører straffen i et annet land enn Norge, men skal gjennomføre resten av straffen i et norsk fengsel.

Det skilles mellom tre typer overføringssaker: nordiske, europeiske og overføringssaker fra resten av verden. Skillet begrunnes med at det er ulike avtaler, lover og konvensjoner som regulerer disse sakene.

3.1 Nordiske saker

Staten bærer kostnadene med fullbyrdingen og tiltak ellers, jf. lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. av 15. november 1963 § 22.

Transporten gjennomføres av norsk politi i samarbeid med politiet i det aktuelle landet. Transportutgifter¹ på norsk side dekkes av kriminalomsorgen.

Den nærmere oppgavefordelingen mellom de aktuelle landene varierer i disse sakene. Rundskrivet innebærer ikke endring av denne praksisen. Typisk løses saker på følgende måte:

Domsinnsatte som hentes fra Sverige, blir normalt transportert av svensk politi til grensen, og de respektive land står for dekning av transportutgifter innenfor egne grenser. Domsinnsatte som overføres fra Danmark, blir som regel overlevert på Gardermoen eller Kastrup, og kriminalomsorgen dekker transportutgifter på norsk side.

3.2 Europeiske saker

Fullbyrdingslandet dekker utgiftene til transport, jf. den europeiske konvensjonen av 21. mars 1983 om overføring av domfelte art. 17 nr. 5 (overføringskonvensjonen). Unntak gjelder for kostnader som utelukkende er pådratt på domslandets territorium. Transport til Norge utføres av norsk politi v/Politiets utlendingsenhet (PU), som også dekker transportutgiftene.

3.3 Overføringssaker fra resten av verden

Punkt 3.2 gjelder tilsvarende der slik overføring skjer etter overføringskonvensjonen. Der overføring skjer etter inngåelse av bilateral avtale, må avtalen tolkes i hvert enkelt tilfelle. Dersom avtalen innebærer at fullbyrdingslandet dekker kostnader til transport, gjelder punkt 3.2 tilsvarende. Det vil si at norsk politi v/PU utfører transport av domsinnsatt og dekker transportutgiftene.

---

¹ Se definisjon av transportutgifter i andre avsnitt side 1

4. OVERFØRING AV DOMSINNSATT FRA NORGE TIL UTLANDET

Det skilles mellom overføringssaker som håndteres etter lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v, overføringskonvensjonen og bilaterale soningsoverføringsavtaler.

4.1 Nordiske saker

Staten bærer kostnadene med fullbyrdingen og tiltak ellers, jf. lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. av 15. november 1963 § 22.

Transporten gjennomføres av utenlandsk politi i samarbeid med norsk politi. Transportutgiftene på norsk side dekkes av kriminalomsorgen.

Den nærmere oppgavefordelingen mellom de aktuelle landene varierer i disse sakene. Rundskrivet innebærer ikke endring av denne praksisen. Typisk løses saker på følgende måte:

Domsinnsatte som skal overføres til annet nordisk land, blir normalt transportert av norsk politi til grensen, og de respektive land står for dekning av transportutgifter innenfor egne grenser. Domsinnsatte som overføres fra Norge til Danmark blir som regel overlevert på Gardermoen eller Kastrup, og kriminalomsorgen dekker transportutgifter på norsk side.

4.2 Europeiske saker

4.2.1 Overføringskonvensjonen

Kriminalomsorgen forestår transporten fra fengselet til det overleveringsstedet som bestemmes av PU etter en konkret vurdering i den enkelte saken og dekker transportutgiftene knyttet til dette. PU forestår uttransporteringen til domfeltes hjemland etter at overlevering fra kriminalomsorgen har funnet sted og dekker transportutgiftene knyttet til dette.

4.2.2 Soningsoverføringsavtaler

Avtalens bestemmelser legges til grunn. Dersom avtalen bestemmer at domslandet er ansvarlig for uttransporteringen gjelder punkt 4.2.1 tilsvarende når Norge er domslandet.

4.3 Overføringssaker til resten av verden

Punkt 4.2 gjelder tilsvarende der slik overføring skjer etter overføringskonvensjonen. Der overføring skjer etter inngåelse av bilateral avtale, må avtalen tolkes i hvert enkelt tilfelle. Dersom avtalen innebærer at fullbyrdingslandet dekker utgiftene til transport, gjelder punkt 4.2 tilsvarende, det vil si at vedkommendes lands politi utfører transport av domsinnsatt, og landets myndigheter dekker transportutgiftene. Unntak gjelder for utgifter som utelukkende er pådratt i Norge. Disse dekkes av kriminalomsorgen.

5. INNSETTELSE I FENGSEL OG LØSLATELSE FRA FENGSEL

Utgifter i forbindelse med innsettelse i fengsel og iverksettelse av andre straffereaksjoner dekkes av kriminalomsorgen. Utgifter i forbindelse med løslatelse/prøveløslatelse til adresse i Norge dekkes av kriminalomsorgen, dersom domfelte ikke selv skal dekke dette. Det samme gjelder dersom domfelte løslates til utlandet uten utvisningsvedtak. Dersom domfelte utvises og uttransporteres til utlandet, gjennomfører politiet transporten og dekker transportutgiftene.

Med hilsen

Unni Gunnes
ekspedisjonssjef KOA

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef PIA